

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

29 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Ursache Petru,

Judecători - Timofti Vladimir și Alerguș Constantin,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Codreanu Vasile Xxxxx, născut la xxxxxxx, originar și domiciliat în satul xxxxxx, raionul xxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 28.11.2016 - 04.04.2017 (prima instanță);
2. 18.05.2017 - 27.06.2017 (instanța de apel);
3. 06.09.2017 - 29.11.2017 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 04 aprilie 2017, Codreanu Vasile a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 174 alin. (1) Cod penal, în baza căruia i-a fost stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 6 luni.

În temeiul art. 85 din Codul penal, la pedeapsa aplicată prin prezenta sentință s-a adăugat parțial partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Hîncești din 13 decembrie 2010, de 1 (un) an 1 (una) lună și 15 (cincisprezece) zile și s-a stabilit pedeapsa definitivă de 4 (patru) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, inculpatul Codreanu Vasile, la sfârșitul lunii septembrie 2016, data și ora precisă nu a fost posibil de stabilit, aflându-se împreună cu minora Xxxxxxx Xxxxx, în casa mamei sale Xxxxx Xxxx, situată în satul Xxxxxx, raionul Xxxxxx, știind cu certitudine că Xxxxx Xxxxx nu a

atins vârsta de 16 ani, având intenția satisfacerii poftei sexuale, a întreținut cu ea două rapoarte sexuale benevole (f. d. 167).

3. Sentința menționată a fost atacată cu apel de către procurorul-șef al Procuraturii raionului Criuleni, Machidon Alexandru, prin care a solicitat casarea sentinței, din motivul ilegalității acesteia. Rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Codreanu Vasile Xxxxxx să fie declarat vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 174 alin. (1) Cod penal și de a-i stabili pedeapsa în limitele sancțiunii prevăzute de acest articol sub formă de 4 ani și 8 luni închisoare. Conform art. 85 din Codul penal, pentru cumul parțial de sentințe, a-i adăuga parțial la pedeapsa de 4 ani și 8 luni închisoare, partea neexecutată a pedepsei stabilite prin sentința Judecătoriei Hîncești din 13 decembrie 2010 și neexecutată de 1 an, 1 lună și 15 zile, stabilindu-i pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani și 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis. A încasa din contul inculpatului Codreanu Vasile Xxxxxx în folosul statului cheltuieli judiciare în mărime de 57 lei, care au fost suportate pentru efectuarea expertizei medico-legale (f. d. 170-172).

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 iunie 2017, a fost admis apelul declarat, casată sentința parțial, în partea pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în partea respectivă:

Codreanu Vasile Xxxxxx, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de articolul 174 alin. (1) Cod penal, s-a pedepsit cu închisoare la 4 (patru) ani și 8 (opt) luni și, conform art. 85 Cod penal, pentru cumul de sentințe, prin adăugirea parțială la pedeapsa aplicată prin prezenta hotărâre a părții neexecutate din pedeapsa aplicată prin sentința Judecătoriei Hîncești din 13 decembrie 2010, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă cu închisoare de 5 (cinci) ani și 4 (patru) luni în penitenciar de tip închis.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței atacate au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a considerat, că la soluționarea chestiunii cu privire la limitele pedepsei stabilite inculpatului, s-a apreciat că prima instanță n-a acordat deplină eficiență prevederilor articolelor 7, 61, 82 Cod penal.

Instanța de apel a menționat că instanța de fond motivat a stabilit categoria de pedeapsă aplicată inculpatului pentru infracțiunea săvârșită, relevând în cuprinsul sentinței circumstanțele cauzei, persoana inculpatului și, în așa mod, corect a concluzionat că atingerea scopului pedepsei se v-a asigura prin aplicarea pedepsei cu închisoare.

Din materialul cauzei, rezultă că inculpatul Codreanu Vasile anterior a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Hîncești din 13 decembrie 2010 în baza articolelor 188 alin. (2) lit. b) și f), 187 alin. (2) lit. e) și f) Cod penal, prin aplicarea articolelor 84 alin. (1) și (3) și 85 alin. (1) Cod penal, definitiv cu închisoare la 7 ani și 6 luni și cu amendă în mărime de 350 unități convenționale - pedepse care se execută separat; ulterior în baza deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 19

ie 2016 în temeiul articolului 91 Cod penal a fost eliberat condiționat înainte de termen.

În atare situație, potrivit articolului 34 alin. (2), lit. b) Cod penal, este prezent cazul unei recidive periculoase, dat fiind că anterior inculpatul Codreanu Vasile a fost condamnat pentru infracțiuni intenționate grave și deosebit de grave, iar antecedentele penale nu sunt stinse.

Prin urmare, instanța de apel a constatat că instanța de fond a omis aplicarea prevederilor art. 82 alin. (2) Cod penal, dat fiind că mărimea pedepsei pentru recidivă periculoasă este de cel puțin de două treimi din maximumul celei mai aspre pedepse prevăzute la art. 174 alin. (1) Cod penal, ceea ce în prezentul caz constituie 4 ani și 8 luni.

Procedând în asemenea mod, prima instanță a aplicat greșit prevederile legale cu privire la individualizarea pedepsei penale, astfel admitând o eroare judiciară, care a fost corectată de către instanța de apel.

În această ordine de idei, s-a evidențiat că prima instanță greșit a stabilit și tipul penitenciarului în care urmează să execute pedeapsa inculpatul, indicându-l pe cel de tip semiînchis, pe când, potrivit articolului 72 alin. (4) Cod penal, în penitenciare de tip închis execută pedeapsa persoanele condamnate la închisoare care au săvârșit infracțiuni ce constituie recidivă.

Soluționând chestiunea cu privire la limitele pedepsei penale în privința inculpatului Codreanu Vasile, instanța de apel a solicitat și s-a condus de dispozițiile art. 7, 34, 61, 75 și 82 Cod penal.

În speță, s-a constatat cazul unui cumul de sentințe, or inculpatul Codreanu Vasile după pronunțarea sentinței Judecătoriei Hâncești din 13 decembrie 2010, dar înainte de executarea completă a pedepsei, a săvârșit prezenta infracțiune.

Inculpatul Codreanu Vasile, fiind în stare de recidivă periculoasă, a săvârșit infracțiunea, care, conform art. 16 Cod penal, face parte din categoria celor grave, astfel s-au solicitat dispozițiile art. 82 alin. (2) Cod penal, potrivit cărora, mărimea pedepsei pentru recidivă periculoasă este de cel puțin de două treimi din maximumul celei mai aspre pedepse prevăzute la art. 174 alin. (1) Cod penal.

Prin urmare, potrivit legii, s-a intervenit în sentință, în partea pedepsei penale, astfel încât s-a adăugat, parțial, la pedeapsa aplicată prin noua sentință, partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară, urmând ca inculpatul să-și execute pedeapsa într-un penitenciar de tip închis.

Cu privire la motivele invocate în apel, ce vizează încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în mărime de 57 de lei, instanța de apel le-a apreciat ca fiind nefondate din următoarele considerente:

Prima instanță, corect a motivat sentința de condamnare în partea cheltuielilor de judecată, astfel fiind soluționată chestiunea cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată în raport cu articolul 385 alin. (1) pct. 14) CPP.

Suma cheltuielilor judiciare invocate de procuror reprezintă plata din bugetul de stat pentru efectuarea expertizei medico-legale nr. 304D din 09 noiembrie 2016 în prezenta cauză. (f. d. 45-46).

Conform articolului 143 alin. (1) Cod de procedură penală expertiza este obligatorie și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămarilor integrității corporale, iar conform alin. (2) din același articol, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

În atare situație, în conformitate cu prevederile articolului 229 alin. (3) Cod de procedură penală, prima instanță corect 1-a eliberat pe inculpatul Codreanu Vasile de plata cheltuielilor judiciare respective.

Instanța de apel a menționat că urmărirea penală și judecata în fond s-au desfășurat cu respectarea procedurii prevăzute de lege și, respectiv, nu s-au constatat încălcări care atrag nulitatea actelor procedurale efectuate.

Starea de fapt și de drept constatată de prima instanță concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate, relevate în cuprinsul sentinței.

Probele prezentate în ședința de judecată și puse la baza sentinței, fiind obținute legal, sânt admisibile conform prevederilor articolului 95 Cod de procedură penală și sânt apreciate conform prevederilor articolului 101 Cod de procedură penală.

În acest context, nu există temei pentru a da o nouă apreciere probelor, instanța de apel fiind solidară cu concluziile primei instanțe privind aprecierea probelor puse la baza sentinței de condamnare.

Fața de lucrul judecat de primă instanță, instanța de apel a constatat motivarea temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu fapta reținută în sarcina inculpatului, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În viziunea instanței de apel este corectă concluzia primei instanțe privind determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșită de inculpat și semnele componentei de infracțiune prevăzute la art. 174 alin. (1) Cod penal: raportul sexual altul decât violul, comis asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, prin care a indicat temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea parțială a deciziei atacate în partea ce ține de încasarea cheltuielilor judiciare, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, de către un alt complet de judecată.

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat următoarele motive :

- recurentul consideră decizia instanței de apel în cazul dat neîntemeiată din motivul neîncasării de la inculpat a cheltuielilor judiciare;

- în procesul urmăririi penale, pentru constatarea, clarificarea și evaluarea circumstanțelor ce aveau importanță probatorie pentru cauza penală au fost suportate cheltuieli în mărime de 57 lei, pentru efectuarea expertizei medico-legale;

- astfel, instanțele de fond și de apel în cadrul examinării cauzei și emiterii hotărârilor nu au luat în considerație faptul, că în cadrul cauzei penale de către stat au fost suportate cheltuielile indicate în raportul de expertiză medico-legală nr. 304D din 09 noiembrie 2016 în prezenta cauză (f. d. 45-46), în sumă de 57 lei, sumă ce urma a fi încasată de la inculpat - în beneficiul statului, conform prevederilor art. art. 227 - 229 Cod de procedură penală, iar instanța, contrar prevederilor art. art. 385 alin. (1) pct. 14), 397 pct. 5) Cod procedură penală, nu a dispus acest fapt;

- prin urmare, se constată că soluția instanței de apel de a menține sentința referitor la neîncasarea cheltuielilor de judecată contravine normelor procesual-penale în vigoare. Astfel, potrivit prevederilor art. 227 alin. (1) Cod de procedură penală „Cheltuieli judiciare sânt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal.” Potrivit alin. (3) a aceleiași norme „Cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate”. Aliniatul (3) a normei indicate este o normă generală și nu obligă statul să suporte cheltuielile ci să le achite la momentul necesar pentru a facilita operativitatea acțiunilor organului de urmărire penală și pentru a nu condiționa termenul rezonabil prin încasarea cheltuielilor judiciare de la părțile în proces;

- totodată legislatorul a expus suficient de clar în art. 229 Cod de procedură penală obligativitatea suportării cheltuielilor judiciare de către condamnat;

- concluzionând, recurentul constată că prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, stipulează direct că inculpatul suportă cheltuielile judiciare, soluția instanțelor judecătorești de a respinge încasarea acestor cheltuieli este greșită.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente:

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Precum rezultă din recursul ordinar declarat de către procurorul Sâli Radu, Colegiul penal atestă invocarea temeiului pentru recurs prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, însă fără a-l descrie, solicitînd casarea parțială a deciziei atacate în partea ce ține de încasarea cheltuielilor judiciare, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, de către un alt complet de judecată.

Însă, Colegiul penal constată că instanța de apel s-a expus motivat asupra apelului declarat de procuror, statuând just asupra faptului că cheltuielile de judecată constituie cheltuieli efectuate în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate și nu pot fi puse în seama inculpatului, urmând a fi trecute în contul statului. Suplimentar, instanța de apel just a reținut că legea procesual-penală nu instituie în mod expres achitarea de către inculpat a cheltuielilor judiciare suportate în cadrul urmăririi penale, totodată corect considerând că prevederile legale la care a făcut trimitere apelantul nu stabilesc astfel de cheltuieli ce pot fi încasate din contul inculpatului.

În același context, Colegiul penal se raliază la concluzia instanței de apel, potrivit căreia în cazul dispunerii expertizei de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată, la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat.

Colegiul penal apreciază corectitudinea fundamentării soluției instanței de apel pe prevederile legale pertinente, și anume că potrivit art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, expertiza se dispune și se efectuează în mod obligatoriu pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale, totodată fiind relevante prevederile art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, care stipulează că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat.

Prin urmare, Colegiul penal consideră că instanța de apel în mod just și echitabil a stabilit că cheltuielile judiciare solicitate de către acuzatorul de stat în sumă de 57 lei pentru efectuarea expertizei medico-legale nr. 304D din 09 noiembrie 2016 în prezenta cauză (f. d. 45-46), sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului, iar normele procedurale nu prevăd achitarea din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare care constituie cheltuieli de expertiză.

Reieșind din plenitudinea constatărilor instanței de apel, expuse în partea supusă criticii în recursul ordinar declarat, care sunt motivate, Colegiul penal consideră că temeiul pentru recurs, invocat de recurent, nu și-a găsit confirmare. Din acest considerent, Colegiul penal decide inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procuror, deoarece este vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Sâli Radu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de

Apel Chişinău din 27 iunie 2017, în cauza penală privindu-l pe **Codreanu Vasile**
Xxxxx, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunţată la **28 decembrie 2017**.

Preşedinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Alerguş Constantin